

The Loud Bell of Neathe - עבודת אבקת (אמן: Bob Leatherbarrow)

כל כלי אורכת כחודש. www.theglasstudioireland.com

אבקות זכוכית

בוב לדרבוראו (Bob Leatherbarrow) האמריקני פיתח טכניקה ייחודית של שימוש באבקות זכוכית ליצירת דיגומים וטקסטורות יוצאי דופן בעבודותיו. הרמה הגבוהה של עבודתו היא, בין היתר, פרי חקר ארוך בתחום אבקות הזכוכית - ערבובים של גוונים שונים, שריפתם ותיעודם. הטכניקה כוללת שריפות מרובות, ואחד מתוצרי הלואי של עבודתו הוא טקסטורה ייחודית של סדקים (Cracks), שהפכה לטביעת האצבע החזותית של יצירתו. לדרבוראו, גיאולוג ותיק, חוקר טקסטורות טבעיות של אבנים וסלעים ומעביר את מבען אל הזכוכית. www.leatherbarrow.ca

בצק ויציקות

האמנית הבינלאומית המוערכת, **אליסון לאורי (Alison Lowry)** מאירלנד, יוצרת עבודות המושפעות מטקסטיל וחפצים אירים עתיקים. הערצתה לתחרה ולרקמה מסורתיות התעוררה מירושה משפחתית של עבודות טקסטיל

בעיצוב בזכוכית. יצירותיהם, המככבות במיטב המגזינים העולמיים, הפכו לפריטי אספנות במוזיאונים. www.wovenglass.com

הפלות עמוקות

אם הצמד הקודם הם מלכי האריגה בזכוכית, הרי **שקרל הרון (Karl Harron)** האיירי הוא מלך יצירת כלים בטכניקת "ההפלות העמוקות" (Deep Slumping). כאשר יוצרים כלים עמוקים בשיטת ההפלה לתוך תבניות בתנור זכוכית, קיימת מגבלה של עומק הכלי שניתן להגיע אליו. תבניות סטנדרטיות הן בעלות שיפוע גדול ועומק נמוך, המאפשרים לזכוכית לגלוש בנוחות לתחתית. קרל הרון יוצר כלים עמוקים במיוחד בעלי חזות ייחודית. על ידי שימוש בזכוכיות רה-אקטיביות ושילוב חומרים נוספים עם הזכוכית (מתכות), הוא יוצר כלים המשלבים את הפונקציונאלי עם האסתטי בצורה מתחכמת, תוך כדי יצירת נרטיב היסטורי וחיבור עבר והווה. מחשבה רבה מוקדשת לעיצוב פני הכלי, והטכניקה המורכבת כרוכה במספר רב של שלבי עבודה בתנור. יצירת

Sonata in Sol Mi Nore 2008 - עבודת מבער, שריפות מרובות, קופסת כינור ישנה (אמנית: Miriam di Fiore)

כמה דוגמאות מהנעשה בתחום בעולם ובישראל.

אריגה בזכוכית

אריק מרקו וטום נוריס (Eric Markow & Thom Norris) הם ללא ספק הזוג המלכותי של אומנות הזכוכית החמה העכשווית. לאחר שנות עבודה ארוכות בטכניקת הוויטראז', עבר צמד מסתורי זה, הפועל ממדינת מריילנד בארה"ב, לעבוד בזכוכית חמה, בטכניקה

Winter Twilight Kimono, פסל הזכוכית הארוגה הגדול בעולם. גובה: 1.67 מ', משקל: כ-57 ק"ג. מתוך סדרת ארבעה קימונו, המייצגת את עונות השנה (אמנים: Eric Markow & Thom Norris)

עבודה בזכוכית קרה (Cold Glass), עבודה על זכוכית חמה (Hot Glass) וזכוכית חמה (Glass Warm) - (בטכניקה השלישית, העבודה על הזכוכית נעשית במצב קר, אך לצורך סיום העבודה היא מוכנסת לתנור ייעודי, לטמפרטורה של 650-900 מעלות, לקבל התוצר הסופי).

טכניקות עיקריות הן: פיוזינג (התכה), סלאמפינג (הפלה לתוך תבניות), יציקות, קליעה ו-Pate de Verre. בעוד שטכניקות עתיקות של יציקות ושל ניפוח החלו להתבסס כבר לפני אלפי שנים, ומיושמות באופן דומה גם כיום, הטכניקות השונות המשויכות לעבודת ה"זכוכית החמה" הן של העידן החדש. פיתוחים טכנולוגיים של החומר עצמו (משטחי הזכוכית הם בעלי תכונות וגוונים מרובים) ושל תנורי הזכוכית החשמליים ובעלי בקרי השליטה, יצרו אפשרות שליטה גבוהה על תהליכי העבודה, ובהמשך לכך גם התפתחו תתי טכניקות מרובות, שתוצריהן לא פחות ממרהיבים ומעוררי השתאות. התנורים החשמליים הובילו, מצד אחד, להסרת חלק מהמסתורין שאפף בתקופות קודמות את גילדת אמני הזכוכית, אך מצד שני, אפשרו לקהל גדול יותר לעסוק בתחום זה, ולתוצרים - להפוך למתוחכמים ומורכבים יותר ויותר.

היוצרים בחומר

כל התהליכים הללו ביססו סצנה מקומית ובינלאומית עשירה, הכוללת עיסוק בייצור פריטי אמנות (ART) וחפצי אומנות (CRAFT), המבוססים על שילוב של עבודה ידנית קרה ועבודת תנור חמה. הלן

שקיפות מלאה

הזכוכית היא חומר מרתק מאין כמוהו. שילוב התשוקה לחקירת גבולותיה מבחינה חומרית, יחד עם היכולות הטכנולוגיות המתקדמות של המאה ה-21 - הביא לביסוסה של סצנה מקומית ובינלאומית עשירה, אשר כוללת עיסוק בייצור פריטי אמנות (ART) וחפצי אומנות (CRAFT) / אביטל מאור

לאֵי־עֶרְכָּה זָהָב וְזָכוּכִית, וְתַמְרוֹתָהּ כְּלִי-פָז (איוב, י"ח, י"ז). אגדות וסיפורים שונים מתנים לשחזר את נקודת הזמן בה גילה האדם את היכולת לחבר חול וחום ליצירת חומר חדש - זכוכית. כך או אחרת, ידוע כי יכולת זו התגלתה כבר לפני אלפי שנים, סביב שנת שלושת אלפים לפני הספירה באזור מסופוטמיה. מאותה נקודת זמן החל מסע מרתק בעקבות החומר והטכניקות השונות לייצורו ועיבודו. עקומת למידה אנושית של אלפי שנים הובילה לפיתוח שיטות ייצור הולכות ומתקדמות של החומר עצמו, לצד שיטות מגוונות ורבות של עיבוד החומר לשימושים שונים: בתעשייה, לחפצים שימושיים ולחפצי נוי ואמנות. משיטות עתיקות

Symbolic Language - מערכת פאנלים המשמשת כמחיצה במרכז הסרטון, Willamette Valley צילום: Spark Boemi (אמנית: Annah James)

[www.annahjames.com]

קליעה, עבודת סרגלים, שילוב רשתות

סטודיו זוגיטא הישראלי מיישם טכניקות פיוזינג מורכבות, ליצירת פריטים הנעים על ציר הקראפט הידני המתוחכם. במקביל להשראות מהנעשה בעולם בתחום הזכוכית, הסטודיו מבקש להעצים, להרחיב ולשכלל את האמצעים השונים המאפשרים יצירה מורכבת בזכוכית. כל הטכניקות מערבות שימוש בזכוכית, חלקי זכוכית וחזקיות גרסות בדברנות שונות, האפים בתנור בשריפות מרובות, על מנת להגיע לאפקטים חזותיים רצויים. לחלק מהפריטים ערך פונקציונאלי כחפצים שימושיים, וחלקם מיועדים להפוך לחלק מסביבת עיצוב הפנים, כאלמנטים פיסוליים בחלל.

עבודת הסרגלים היא טכניקה מורכבת, במסגרתה סרגלי זכוכית דקים מסודרים באופן אנכי, במקום בשכבות בטכניקת פיוזינג רגילה, ליצירת דיגומים גיאומטריים מורכבים. טכניקת שילוב הרשתות מערבת שימוש ברשתות לולים מברזל מגולוון, שעליהן מסודרים חלקי זכוכית, שהתכתם בתנור יוצרת מפלי ונטיפי זכוכית על גבי הרשתות. יישום הטכניקות השונות מתכתב עם צרכי הדימוי המבוקשים - לדוגמה, הן קליעת הזכוכית והן השימוש בסרגלים יוצרים התכתבות עם עולם הטקסטיל הרך והגמיש, ומתרגמים אותו לשפת חומר הזכוכית הקשה. עבודות הסטודיו השתתפו לאחרונה בתערוכת "שביר?!" בגלריה "גן שמואל".

גילוי נאות: בעלות הסטודיו הן ענת טנבאום ואביטל מאור (כותבת כתבה זו). [www.zgugita.co.il]

גילוי נאות: בעלות הסטודיו הן ענת טנבאום ואביטל מאור (כותבת כתבה זו). [www.zgugita.co.il]

avital11@013.net.il

נוף אקראי - הוא נוף ילדות של ארץ אחרת ונוף מקומי איטלקי של בנרותה. את יצירותיה "אורות" די פיורה במארזים ייחודיים, שהפכו לטביעת אצבע חזותית של עבודתה - היא מטמיעה אותם בחפצים שונים (Found Objects), כמו כלי נגינה ישנים ומגירות. המגירות אינן רק מסגרת. הן מרמזות על אוצרות חבויים המאוררים כעת באמצעים אמנותיים.

[www.miriamdifiore.com]

פיוזינג

האמנית האמריקאית **אנה ג'יימס** (Annah James) יוצרת באמצעות פיוזינג פאנלים מורכבים ומעוררי השראה, בעיקר לטובת שילובם בסביבה האדריכלית (הביתיות והציבורית). כיוון שצ'ך, עבודותיה נעות על הציר שבין שימושי לאסתטי באופן בולט ביותר. יותר מכך, עבודתה הישירה עם לקוחות, הן אדריכלים והן לקוחות פרטיים, הופכת אותה לקשובה לצרכים ולרצונות. לשיטתה, מאחר שיצירתה הופכת להיות חלק אינטגרלי מחלל המחיה של לקוחותיה, המטרה הראשונה במעלה צריכה להיות התאמה מלאה של אמנותה לחזון ולרצון של הלקוח. טכניקת הפיוזינג המורכבת של ג'יימס כוללת שריפות מרובות של זכוכית, חלקי זכוכית, זכוכית גרוסה וצבעי זכוכית, ליצירת תוצר המהווה אלמנט ארכיטקטוני אמנותי בחלל הפנים.

Temple Offering # 0710a, טכניקות: עבודת תנור, חריטת יהלום והברקה. חומרים: זכוכית בולזאי וכסף (אמן: Karl Harron)

Found and Lost 2012, טכניקה: יציקת שעווה, שילוב חפצים קיימים (אמנית: Alison Lowry)

היו צבעים. הטכניקה המורכבת כוללת שלבים ושריפות מרובים, במסגרתם היא יוצרת אלמנטים שונים בנפרד. לדוגמה - העצים יכולים להיות עשויים מחוטי זכוכית, אותם היא יוצרת בנפרד על ידי שימוש במבער. הנוף אינו

בזכוכית, באמצעות טכניקה ייחודית אותה פיתחה, תמונות נוף, בעיקר נופים מיוערים, בעלי עומק ועוצמה. עבודותיה אינן עשויות בצבעים, אלא בזכוכית גרוסה בדרגות שונות של גריסה (מגררים ועד אבקה), בה היא משתמשת כאילו

שמירת טלאים (2014), 50x30 ס"מ, טכניקה: עבודת סרגלים ופיוזינג. צילום: דניאל מוסקוביץ'. (יוצרות: ענת טנבאום ואביטל מאור - סטודיו זוגיטא)

Frozen Frost, טכניקה: Patte de Verre Sucré (אמנית: Jody Danner Walker)

אמנית נוספת, האמריקנית **ג'ודי דאנר ווקר** (Jody Danner Walker), ידועה לא רק בשל אמנותה, אלא גם בזכות ספרים שכתבה בתחום הזכוכית (למשל, הספר "Printmaking Techniques on Glass"). היא יוצרת תוך שימוש במספר טכניקות, בהן היא משתמשת כספר דקדוק המותאם לסיפור אותו היא מבקשת לספר בזכוכית. ווקר משלבת בעבודתה גם הדפסה וצירוף בזכוכית על מנת להשלים את היצירה. סיום העבודה מערב גם עבודה קרה, כמו חריטה וצריבה. באמצעות יצירותיה (למשל, בסדרת התקליטים "Sound Affects"), היא חוזרת לנופים, חפצים ותחושות ומתרגמת אותם לעבודות זכוכית. [www.jodydannerwalker.com]

ציור בזכוכית

האמנית **מרים די פיורה** (Miriam Di Fiore), ילידת ארגנטינה הפועלת בצפון איטליה, מצליחה ליצור

לבנות בעבודת-יד, העוברות כבר דורות במשפחה. פריטים פונקציונאליים אלה, כמו מפות שולחן, מצעים, שמלות הטבלה וכד', הם פרי עבודה נשית קשה, ולא הוגדרו כ-Craft ובוודאי לא כ-Art. הפריטים בעלי הסיפור הפנימי המורכב הופכים על ידי לאורי לחפצי אמנות גבוהה בזכוכית ומשנים את מיקומם בעולם. טכניקת "Pate de verre" (בצק זכוכית) היא טכניקה צרפתית במקורה, המערבת שימוש בזכוכית גרוסה מעורבת עם חומר מקשר ליצירת עיסה, אותה יוצקים לתבניות שנאפות בתנור זכוכית. בנוסף, עושה לאורי שימוש גם בטכניקת "יציקת קופסה" (Casting Box) - יצירת שכבות מרובות של זכוכית בקופסה להכנת בלוק זכוכית. שיטה זו מאפשרת שילוב של דימויים שונים בין שכבות הזכוכית, וכן שילוב של הדפסת דימויים ו/או טקסטים על גבי התוצר הסופי. [www.alisonlowry.co.uk]

שילובים. מגש מזכוכית ורשת ברזל. טכניקת פיוזינג ועבודה ידנית. 30x50 ס"מ. צילום: דניאל מוסקוביץ'. (יוצרות: ענת טנבאום ואביטל מאור - סטודיו זוגיטא)